

**Міністерство освіти і науки України
Київський національний торговельно-економічний
університет**

**ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ
ТРАНСФОРМАЦІЇ ЕКОНОМІЧНОЇ
НАУКИ У ХХІ СТ.: ПЕРСПЕКТИВИ
НОВОЇ ПАРАДИГМИ**

**МАТЕРІАЛИ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
*(Київ, 28-29 травня 2019 року)***

Київ 2019

**Розповсюдження і тиражування без офіційного дозволу КНТЕУ
заборонено**

УДК 330.1-044.922 «20»

Теоретико-методологічні трансформації економічної науки у XXI ст. : перспективи нової парадигми: матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (Київ, 28-29 трав. 2019 р.). – Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2019. – 344 с.

ISBN 978-966-629-939-3

DOI: <http://doi.org/10.31617/k.knute.2019-05-29.01>

Збірник матеріалів учасників Всеукраїнської науково-практичної конференції «Теоретико-методологічні трансформації економічної науки у XXI ст.: перспективи нової парадигми» присвячений актуальним питанням трансформації економічної науки у XXI ст., питанням інформаційно-знаннєвої, мережевої, сервісної економіки та макро- й мікроекономічним проблемам розвитку сучасності. Матеріали друкуються в авторській редакції. Відповідальність за зміст публікацій та академічну добросовісність несуть автори.

Відповідальний редактор д-р екон. наук, проф., В. Д. Лагутін.

Редакційна колегія: В. Д. Лагутін, д-р екон. наук, проф.; Ю.М. Уманців, д-р екон. наук, проф; А.Г. Герасименко, д-р екон. наук, проф.; Л. В. Лебедева, канд. екон. наук, доц.

Відповідальний за випуск Л. В. Лебедева, канд. екон. наук, доц.

ISBN 978-966-629-939-3

© Київський національний торговельно-економічний університет, 2019

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	11
НАУКОВИЙ НАПРЯМ 1. ЕВОЛЮЦІЯ МЕТОДОЛОГІЇ ДОСЛІДЖЕННЯ В ЕКОНОМІЧНІЙ НАУЦІ	12
Мазаракі А.А., ПОТЕНЦІАЛ ПАРАДИГМАЛЬНИХ ТА КОНЦЕПТУАЛЬНИХ ЗМІН В ЕКОНОМІЧНІЙ НАУЦІ ХХІ СТОЛІТТЯ	12
Артёмова Т.І., ЦІННІСНІ ЗАСАДИ СТАНОВЛЕННЯ РЕЛЯТИВІСТСЬКОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ НАУКИ.....	16
Броницька В.В., РИЗИКИ ТА ПРОБЛЕМИ СТАНОВЛЕННЯ НОВОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ ПАРАДИГМИ	21
Вертелева О.В., МАТЕМАТИЧНІ МЕТОДИ В ЕКОНОМІЧНІЙ ТЕОРІЇ ХХІ СТОЛІТТЯ	25
Гриценко АА., ГЛОБАЛЬНА НЕСТАБІЛЬНІСТЬ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОЇ ДИНАМІКИ ЯК ОБ'ЄКТИВНЕ ПІДГРУНТЯ ПАРАДИГМАЛЬНИХ ЗРУШЕНЬ В ЕКОНОМІЧНІЙ НАУЦІ	31
Дзюба П. В., СУЧАСНА ТЕОРІЯ МІЖНАРОДНОГО ПОРТФЕЛЬНОГО ІНВЕСТУВАННЯ: БІПАРАДИГМАЛЬНІ ОСНОВИ ... ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ	34
Ємець В.В., ЕВОЛЮЦІЯ МЕТОДОЛГІЇ ДОСЛІДЖЕННЯ ЕКОНОМІЧНОГО ПОНЯТТЯ «НАГРОМАДЖЕННЯ КАПІТАЛУ».....	39
Зайцев Ю.К., ФІЛОСОФІЯ РОЗВИТКУ ГЛОБАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ ТА СУСПІЛЬСТВА В УМОВАХ ЧЕТВЕРТОЇ ПРОМИСЛОВОЇ РЕВОЛЮЦІЇ	43

Свистільник В.Ю., ВПЛИВ ІНФОРМАЦІЙНОЇ АСИМЕТРІЇ НА ДЕФОРМАЦІЮ СПОЖИВЧОГО ПОПИТУ В УКРАЇНІ.....	277
Смагін В.Л., МЕТОДОЛОГІЧНЕ ПІДГРУНТЯ ФУНКЦІОНУВАННЯ ФІНАНСОВОГО РИНКУ В УМОВАХ СИСТЕМНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ	279
Соколова Ю.О., РОЗВИТОК РЕГІОНУ В КОНТЕКСТІ КОНЦЕПЦІЇ ІНКЛЮЗИВНОСТІ	284
Соколовська І.П., ПЕРЕДУМОВИ ВІДНОВЛЕННЯ КРЕДИТУВАННЯ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ.....	287
Стратійчук В.М., АНАЛІЗ РИНКУ ТУРИСТИЧНИХ ПОСЛУГ УКРАЇНИ.....	290
Струк Н. П., ЯКІСТЬ ЖИТТЯ НАСЕЛЕННЯ: АНАЛІЗ БАЗОВИХ КОМПОНЕНТ .	296
Тетеринец Т.А., ПРОБЛЕМИ РАЗВИТИЯ ЧЕЛОВЕЧЕСКОГО КАПИТАЛА В СЕЛЬСКОМ ХОЗЯЙСТВЕ БЕЛАРУСИ	298
Тищенко О. П., ДИСБАЛАНСИ ІНКЛЮЗИВНОГО РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ: ОЦІНКА ТА ШЛЯХИ ПОДОЛАННЯ	302
Феняк Л.А., СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ ГАЛУЗІ САДІВНИЦТВА У ВІННИЦЬКІЙ ОБЛАСТІ	307
Хаєцька О.П., ЕКОНОМІЧНЕ ЗРОСТАННЯ В УКРАЇНІ	310
Хлопяк С.В., ПОЛІТИЧНІ ДЕТЕРМІНАНТИ РОЗВИТКУ МІЖНАРОДНОГО ТУРИЗМУ.....	315
Цімболинець Г.І., ВПЛИВ СУЧАСНИХ ТА ПРОГНОЗОВАНИХ ТРЕНДІВ ТРУДОВОЇ МІГРАЦІЇ НА ЕКОНОМІЧНІ ПРОЦЕСИ В ЗАКАРПАТСЬКІЙ ОБЛАСТІ	320

- дає можливість виробникам фруктів та ягід зменшити витрати на транспортування, зберігання продукції тощо. [4]

Вінницька область є флагманом садівництва, який виробляє найбільшу кількість плодоягідної продукції в країні. Для підвищення ефективності використання промислового потенціалу галузі садівництва необхідне поєднання організаційно-економічних чинників. Напрямами покращення економічної ситуації в галузі є краще використання наявних ресурсів господарств завдяки впровадженню інтенсивних ресурсозберігаючих технологій вирощування плодоягідних культур, поліпшенню їх породного й сортового складу, розширенню переробки і зберігання продукції.

Список використаних джерел

1. Єрмаков, О. Ю. Ефективність інвестицій у садівництво: монографія / О. Ю. Єрмаков, М. І. Кісіль, В. І. Чернодон. – Т.: Крок, 2011. - 233 с.
2. Офіційний сайт державної служби статистики України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
3. Вінниччина у цифрах у 2017 році: стат. зб. / [за ред. С. Н. Ігнатова]; Держ. служба статистики України, Голов. упр. статистики у Вінниц. обл. – Вінниця, 2018.
4. Феняк Л.А. Напрямки підвищення ефективності використання промислового потенціалу галузі садівництва у вінницькій області /Л.А. Феняк //Агросвіт. – 2016 р. - №11.-С.63-69

Хаєцька О.П.,
к.е.н., доцент

Вінницький національний аграрний університет

ЕКОНОМІЧНЕ ЗРОСТАННЯ В УКРАЇНІ

В останні роки економіка України демонструє нестійку динаміку щодо економічного зростання, спостерігається зниження рівня інвестиційно-інноваційної привабливості та конкурентоспроможності, різні галузі по різному адаптовані до викликів сучасності.

Основним показником розвитку і добробуту будь-якої країни є економічне зростання, це одна з головних макроекономічних цілей,

досягнення якої обумовлено необхідністю випереджаючого зростання національного доходу порівняно з ростом чисельності населення на фоні підвищення рівня життя в країні [1, с. 85].

Економічне зростання показує збільшення обсягів виробництва товарів і послуг (збільшення реального ВВП), яке може збільшуватися у такі способи: на умовах збільшення потенційного ВВП та на умовах усунення рецесійного розриву (розрив між сукупним попитом і потенційним ВВП).

До факторів, які визначають динаміку економічного зростання належать: кількість і якість трудових ресурсів; кількість і якість природних ресурсів; капіталовкладення або інвестиції, з урахуванням технічного рівня засобів виробництва, який забезпечується науково-технічним прогресом; підприємницькі здібності.

Економічне зростання відображується: у збільшенні реального ВВП (ЧВП або НД) в абсолютних вимірниках за певний проміжок часу; в розрахунку на душу населення; в розрахунку на одного зайнятого [2, с. 471].

Економіка, яка стабільно розвивається не унікальне явище, але карта успішних економік світу щорічно зазнає якихось змін. Для того щоб відобразити реальні зміни в економіці визначають річні темпами зростання (табл. 1).

Лідери економічного зростання у світі у 2018 році були: Сирія, Бангладеш, Бутан, Індія, Руанда. Низькі показники економічного зростання спостерігались у країнах: Венесуела, Ємен, Іран, Екваторіальна Гвінея, Аргентина.

За прогнозами PwC «Світ у 2050 році»: найбільшою економікою до 2030 року стане Китай, темпи зростання якого виявляться на рівні загальносвітових; значних темпів розвитку досягнуть Бразилія, Росія, Польща; Індія може посперечатися з США за друге місце; Індонезія, Мексика і Нігерія, можливо, витіснять Великобританію і Францію з першої десятки; значно поліпшить свої позиції в рейтингу Філіппіни, В'єтнам і Малайзія [3].

Таблиця 1

Темпи економічного зростання за групами країн

	2014	2015	2016	2017	2018
Весь світ	3,6	3,9	3,4	3,5	3,6
Розвинені країни	1,3	2,2	1,6	2,2	2,0
США	3,0	2,9	1,5	2,2	2,0
Єврозона	0,9	2,2	1,9	2,2	2,1

Центральна і східна Європа	1,8	2,0	2,9	2,5	3,3
Країни СНД	1,3	2,3	2,3	2,5	2,6
Африка	2,5	3,1	1,7	3,0	3,5
Східна і Південна Азія	6,5	6,0	6,0	5,8	5,9
Індія	7,2	7,6	7,1	6,7	7,2
Китай	7,0	6,9	6,7	6,8	6,5
Україна	-5,5	-9,0	1,0	1,3	3,0

*Джерело: [4]

Економічне зростання України у 2018 році становило 3 %, українська економіка досягла в поточному році таких результатів завдяки: аграрній галузі (висока урожайність деяких культур, ранній збір); покращенню виробництва металургійної галузі; підвищенню внутрішнього споживання; збільшенню переказів заробітчан, які згодом витрачали свої гроші в Україні; підвищенню зарплат та пенсій. У той же час, спостерігаються і негативні тенденції, які з року в рік «тягнуть» Україну на дно: скорочення інвестицій, затримки реалізації структурних реформ та виконання програми МВФ, потреба у зовнішньому фінансуванні [5].

За відсутності прогресу в реалізації реформ, невиконання умов програми співпраці з МВФ призведуть до подальшої втрати інвесторів, загострення макроекономічної вразливості та скорочення внутрішнього попиту. Також Україна у 2019 та 2020 роках потребуватиме значних фінансових ресурсів для погашення державного боргу.

Станом на 2018 рік ВВП України на душу населення становить 2,82 тис доларів, країн, що розвиваються - 5,49 тис доларів, середній по світу - 11,73 тис доларів, розвинених країн - 48,97 тис доларів.

Згідно з прогнозом МВФ, у 2023 році ці показники становитимуть 4,22 тис доларів - для України (зростання 50%), 7,43 тис доларів - для країн, що розвиваються (зростання 35%), 14,49 тис доларів - середній по світу (зростання 24%), 58,46 тис доларів - для розвинених країн (зростання 19%) [6].

Позиції лідера у сфері стабільного економічного розвитку утримують Сполучені Штати Америки, завдяки чіткій та злагодженій роботі банківської системи, розвитку сільського господарства та промислового виробництва.

На другому місці знаходиться Китай, майже кожен житель світу користується автомобілями, технікою, одягом, іграшками виробленими в Китаї [6].

Японія займає третю сходинку в рейтингу країн з високими темпами розвитку, завдяки злагодженій роботі уряду та великих підприємств. В країні застосовується політика, яка стимулює пропозицію якісної продукції, передбачає низький рівень оподаткування, підтримує міцну банківську систему та застосовує унікальну політику працевлаштування, вкладаються кошти в науку, робототехніку.

Значні результати економічного зростання прослідковуються у Німеччині – вдалі економічні реформи, що торкнулися сфери промисловості та торгівлі, збільшується експорт, підтримується високий рівень виробництва якісного товару. Стабільно розвивається економіка Великобританії – високий рівень промислового виробництва, експорт товару, розвиток науки, техніки, сфери страхування та фінансування. Також успішною країною вважається Франція, яка вдало поєднує розвиток сільського господарства, його експорт та вкладає інвестиції в розвиток гірничодобувної, машинобудівної, суднобудівної авіакосмічної промисловості [7].

В останні роки значного розвитку досягнула Індія, завдяки розвитку сільського господарства та гірничодобувної та обробної промисловості, за рахунок розвитку даних галузей значна частина населення забезпечена робочими місцями.

Крім перерахованих вище країн стабільне економічне зростання спостерігається у Бразилії та Канаді.

Якщо аналізувати за рахунок чого відбулось економічне зростання в Україні у 2017-2018 роках, то по-перше це стабільний розвиток сільськогосподарського виробництва та експорт аграрної продукції, по-друге, стабілізувалось виробництво у галузях літакобудування та кораблебудування, крім зазначених галузей вагому частку виробництва у структурі ВВП займає: мобільний зв'язок, мікроелектроніка та інформатика. По-третє, багато іноземних підприємств переносять своє виробництво в Україну, що збільшує зайнятість населення.

Але є ряд причин, які стримують вітчизняний розвиток і відповідно економічне зростання: витрати на дослідження і розробку у різних галузях не значні, інноваційний клімат нестабільний; відсутність інноваційної структури, не завжди професійна кадрова політика та ін. [7].

Для прискорення економічного зростання в Україні пріоритетними напрямками є: збереження макроекономічної стабільності, ефективна діяльність держави щодо обороноздатності країни, оздоровлення фінансового сектора, стимулювання та нарощування інвестицій, збереження частки стратегічно важливих підприємств, оновлення та індустріалізація економіки, проведення реформи державних підприємств, завершення реформи стосовно створення ринку землі. Ці реформи симулюватимуть розвиток вітчизняної економіки.

Список використаних джерел

1. Сталий розвиток суспільства: навчальний посібник / авт.: А. Садовенко, Л. Масловська, В. Середа, Т. Тимочко. – 2 вид. – К.; 2011. – 392 с.

2. Мікроекономіка і макроекономіка: Підручник для студентів екон. спец. зал. освіти: у 2 ч. / С.Будаговська, О. Кілієвич, І. Луніна та ін.; За заг. ред. С. Будаговської. - К.: Вид-во Соломії Павличко «Основи», 2007. - 517с.

3. PwC: Економічний прогноз «Світ у 2050 році» / PwC Україна. URL: <https://www.pwc.com/ua/uk/press-room/2015/the-world-in-2050.html> 7. Фінансові кити: 10 країн, що впливають на економіку планети в 2018 URL: <https://marketer.ua/ua/world-economy-2018/>

4. World Economic Situation and Prospects 2018. The United Nations World Tourism Organization (UNWTO) also contributed to the report. URL: https://www.un.org/development/desa/dpad/wp-content/uploads/sites/45/publication/WESP2018_Full_Web-1.pdf

5. Економічне зростання залежить від прогресу у впровадженні реформ та зовнішнього фінансування / Світовий банк. URL: <https://www.worldbank.org/uk/news/press-release/2018/10/04/ukraine-economic-update-october-2018>

6. Якою буде економіка України через 5 років - прогноз МВФ URL: <https://www.epravda.com.ua/news/2018/09/19/640725/>

7. Сучасний стан економічної сфери в Україні URL: <https://uamodna.com/articles/suchasnyy-stand-ekonomichnoyi-sfery-v-ukrayini/>